

מורה בעל כורחו

פרשת הרשעתו של רומן זדורוב ברצח תאיר ראדה ומשפטו החוזר של עמוס ברנס העלו לדיון הציבורי את בעיית ההודאה במשפט הפלילי. האם ראוי להחשיב כראיה מרכזית הודאה שהתקבלה תחת לחץ פיזי ופסיכולוגי רב? בחינת התנהלות המשטרה ובתי המשפט בישראל מגלה כי הדרך להרשעת שווא לעתים איננה ארוכה

זאב קטן

ב-14 בספטמבר 2010 הורשע רומן זדורוב על ידי בית המשפט המחוזי בנצרת ברצח הילדה תאיר ראדה. תאיר, בת 13 וחצי מקצרין, נרצחה בתא השירותים בבית הספר שבו למדה. פרשת הרצח הייתה אחת הפרשות היחידות מסוקרות על ידי התקשורת בישראל, אבל גם אחד המקרים השנויים במחלוקת. לכל אורך הפרשה הועלו לא מעט סימני שאלה בנוגע להתנהלות החקירה המשטרתית, ובעיקר כיום לזרות הרוצח. ספקולציות ושמועות רבות הופרו: לאוריד במשך השנים חלקן נגעו לעדויות כאלו ואחרות של תלמידים שלמדו בבית הספר שבו למדה תאיר, אחרות עסקו בכיווני חקירה פוטינציאליים שמהם בחרה המשטרה להתעלם לאורך החקירה. למרות שסיקור הפרשה ועוצמת הוועוד מהמעשים המי

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מעל ל-90 אחוז מהרשעות בישראל מתבססות על הודאות נאשמים. סיעוד ההרשעות ב"עבירות רציניות" עומד על 99.9 אחוז. נתונים אלו, בין היתר, הובילו בחודש מארס 2002 להקמת התנועה להפחתת מעמד ההודאה. התנועה הוקמה על ידי מיכל ריזול, ועל ניהולה השוטף מופקדים ריזול עצמה ויוסף זדר. במסגרת הביקורת על התמקדות המשטרה בחיפוש אחר הודאות, מסבירים השניים: "ברין הפלילי, בירוד האמת הער' ברדית הוא נרדך שבלעדיו אין לנו שום טעם בכל מערכת המשפט. האינטרס הציבורי הוא ש'יערך הליך של בירוד הער' כרות, כדי לוודא שאננו משיעים את האשמים ומזכים את החפים. בירוד האמת האובייקטיבי מעל לספק סביר מהווה את תמצית המותר הקיומית של מערכת המשפט הפלילי". ריזול וזדר ארגנו לפני כחודשיים כינוס במכללת 'שערי

פרופ' בועז סג"ר, ראש החטיבה למשפט פלילי ולקרימינולוגיה במרכז האקדמי למשפט ולעסקים, 'הרשעה על סמך הודאה בלבד היא הגורם המרכזי להרשעת חפים מפשע בישראל'. פרופ' סג"ר מוסר על מחקרים שנעשו ברחבי העולם, בין היתר באמצעות השוואות גנטיות, אשר הוכיחו כי קיימת תופעה משמעותית של הרשעת חפים מפשע. לרבריו, בחלק של הנאשם. למרות המחשבה הרחוקה שחף מפשע לא יורה, המחקרים מלמדים שהרדף קורה לא מעט, מסיבות מגוונות. 'לא רק אנשים לא נורמלים או כאלו הממתייכים לקבוצות סיכון מיוחדות מרוים', מסביר פרופ' סג"ר. 'עם מספיק לחץ מצד החוקרים, רבים מאיתנו צפויים להודות בעבירות שלא בזעזע. בעבר היו גם מזכים את הנחקר. כיום ידועים לה' תיש אותו בחקירה פסיכולוגית ולשבור את רוחו. כך, למשל, מקובל במשטרת ישראל לשקר לנחקר ולהגיד לו שיש כנגדו ראיות מפליגות, כולל ראיות מרעיות חזקות, כגון דגימות דנ"א או טביעות אצבעות'.

לרבריו פרופ' סג"ר, התנהלות כזאת של המשטרה יכר לה להביל שלושה תרחישים. התרחיש האחד הוא שהנחקר יתייחס מהאפשרות שמישהו יאמין לו, 'לאחר ששמע שכ' ביכול יש נגדו ראיות מרעיות. 'מכאן קצרה הדרך להודאת שווא, בתמורה להקלה בעונש או בתמורה להפסקת החקירה הלוהצת'. התרחיש השני הוא שבמסגרת הניסיון להסביר את הממצאים השקריים, ובמסגרת הרצון להרחיק את עצמו מזו' רת הפשע, יסתבך הנחקר בשקרים. 'שקרים אלה משמשים

לאחר מכן בבית המש' פט כנגד הנאשם ומי טעים שופטים לחשוב שהנאשם שיקר משום שעבר את העבירה', מוסיף פרופ' סג"ר. התרחיש השלישי, שאמנם נראה רחוק, הוא שהחשוד משתכנע שאכן ביצע את העב' רה אך איננו זוכר זאת. מתברר שגם מקרים כאלו קרו בעבר.

ניצב משנה בריי מוס ד"ר מאיר גלבוע, מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן, מודה כי אכן נתגלו בישראל מספר מקי רים של הודאות שווא והרשעות מוטעות של חפים מפשע. 'אך מרובר במקרים ברי דרים, שאינם מצדיקים שינוי בריני הראיות ככלל ומעמד ההודאה בפרט', הוא מרגיש. 'מספר ההודאות השווא שהתגלו בישראל הוא אפסי. פעם ועוד פעם מוכריים המקרים של 'כופיית מע'צ' ושל עמוס ברנס, ואולי עוד מעט דוגמאות, אך לא יותר מכך'. ד"ר גלבוע טוען כי קיימת הפרחה בנוגע לאותם מקרים שבהם התברר כי ניתנה הודאה שווא על ידי נאשם. 'כל פרטום, אף אם בודד, של מקרה של הודאת שווא ושל הרשעה מוטעות של חף מפשע מקיין על המערכת כולה', הוא מסביר. 'הרבר גם מרגיש את הטיית המינוח, שלפיה מקרה שפורסם ברבים וקל להיזכר בו שפייע על הערבה סובייקטיבית של שכיחות מקרים כאלה. לכן, די בשניים-שלושה מקרים של הודאות שווא, בעיקר אם חוזרים עליהם שוב ושוב, כדי ליצור רושם מוטעה שהמשטרה מוציאה הודאות שווא מחשודים כעניין של יום ביומו'.

פסילה אוטומטית

מי שמצא את מקומו פחות או יותר בנקודת האמצע הוא פרופ' אהרון אנקר מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן. 'יש הצעות שאומרות שהודאה תיפסל באופן אוטומטי טי אם השתמשו באלומות או באמצעים בלתי סבירים, כמו מניעת שינה, מניעת אוכל, תוקפנות חוקרים וכדומה. אני חושב שמרובר בהצעות ראיות בחולות. צריך להפסיק לחפש תשובה לשאלה אם היה קשר בין הלחץ שהופעל על הנחקר ובין ההודאה. אם הלחץ שהופעל עליו הוא קשה או בלתי סביר או יש לפסול באופן אוטומטי את ההודאה. אני בעד הפשרה הזאת. אי אפשר להשאיר את זה לשופטים. הין פטים מאמינים שום כל יכולים ויודעים להבחין בין אמת לשקר, אך יש תיקים רבים שבהם הוכח מאוחר יותר שהמשטרה שיקרה ושההודאה לא הייתה חופשית ומרצון, ובית המשפט לא הצליח לגלות זאת'. השינוי בהצעתו לא אנקר בהשוואה למצב הנוכחי הוא שבית המשפט לא ישאאל האם יש קשר בין הלחץ שהופעל ובין ההודאה, אלא ישאאל אך ורק מהי מידת הלחץ שהופעלה. אם הופעל לחץ בלתי סביר, ההודאה תיפסל.

פרופ' אנקר מוסיף כי נכון להיום מושם דגש רב מדי בעבודת המשטרה על חיפוש אחר הודאות חשודים. 'שימת הדגש על הודאות, כפי שקורה בישראל, מעוותת את כל הליך החקירה ואת כל הליך המשפטי', הוא מסביר. 'מכיוון שהכול מכוון לקבלת הודאה, אם היא לא מתקבלת מיד או לחצים עוד ועוד, עד שמקבלים. זו מעין נבואה שאמאמת את עצמה. מי שמחפש הודאה בסוף גם ימצא אותה. זה לא מוכיח שהיא אמינה'. פרופ' בועז סג"ר לוקח את הרבר צעד נוסף קריי מה. 'השיטה אצלנו מתבססת על הודאות', הוא אומר. 'זהו' תעשייה שלמה על הילוך הודאות שהנחקרים ולאחר מכן הרשעתם על בסיס ההודאות. למעשה, כשאמרים שהנאשם הודה הן די מוטעה. כי היסטוריה לעתים קרובות היא של נחקר שהכחיש את העבירה בעקבותיו. די ביום אחד בחקירתו שבו נשבר הודו, ומיד הוא נלקח גם לשוחרר שבו לא חידש דבר, וכולם כבר לא יעזרו לו. גם אם כבר למחרת הוא שוב יכחיש ולאחר מכן במשפט ימשיך להכחיש. לא ברור מדוע

עלינו להניח שהוא שיקר בעקבות כל-כך הרבה פעמים ורק ביום שבו הודה ריבר אמת, אך זוהי הנחת העבודה של המערכת שלנו'.

מנגד, ד"ר מאיר גלבוע תוקף את הקולות הקוראים להפ' חתת מעמדה של ההודאה. 'התומכים בהפחתת מעמד ההודאה של חשודים מסתיירים כי כונתם האמיתית היא למזער או אף להפסיק את הניסיונות של חוקרי המשטרה להציל הודאות מפיחים של חשודים', טוען גלבוע. 'בטיעוניהם נגד השימוש בהודאות הם משתמשים בטענות שהקשר ביניהן ובין הגר' ציאות הישראלית רופי'. לדיישה המופנית כלפי המשטרה לעסקו יותר בחיפוש אחר ראיות חיצוניות ופחות אחר הודאות חשודים הוא מתייחס בביטול. 'אלו הקוראים למשטרה לה' מריץ את החוקרים למקד את מאמציהם באיסוף ממצאים מהשטח מתעלמים לחלוטין מהעובדה שאותם ממצאים ואותן ראיות, כגון טביעות אצבע ודנ"א, תורמים לא יותר מעשרה אחוזים לגילוי העבריינים, הן בישראל והן במדינות דמוקרי' טיות אחרות', הוא מסביר.

ד"ר גלבוע גם מניס לעוררו נתוני מחקרים שנערכו בארצות הברית. לפי אחד המחקרים, שנמשך כעשרים שנה, אתרו עד עתה 269 מקרים של הרשעות מוטעות, כשרק חלק קטן מהן נגרם בעטיין של ההודאות שווא. לרבריו, 'בשנים האחרונות יושבים מדי שנה בכתי הסדר בארצות הברית כ-170,000 עד 200,000 אסירים בגין מעשי רצח הריגה, ויותר מ-60,000 אסירים בגין אונס. ב-2009 לבדה נשפטו בארצות הברית יותר מ-15,000 נאשמים בגין עבירות רצח והריגה. לכן, השיעור הידוע של הרשעות מוטעות הוא אפסי'.

באחרית בית המשפט

המקרים שבהם ניתנת הודאת שווא אינם מסתכמים רק בפרשות רצח שתפסו כתורות ראשיות בכלי התקשורת. הנה דוגמה למקרה קל יחסית, מחיי היום יום, שהסתיים גם הוא בהודאת שווא ובהרשעה שגויה. ד' עברה שלוש שנים וחצי כמנקה בביתם של בני זוג מבני ברק. עבודתה הופסקה זמן קצר לאחר שנעלם סכום של 450 ש"ח מהבית. החשודה המיידית הייתה ה'. היא הכחיזה בתוקף, אך המשטרה החזיקה לבית והיא נלקחה לחקירה. בתום יומיים של שהייה במעצר הסכימה להודות בבית המשפט, במסגרת עסקת טיעון, תמר רת הבשטה שלא תישלח למוסר. מאוחר יותר היא הורשעה בגניבה. ארבע שנים לאחר מכן גילו בני הזוג כי בנם הוא שגנב את הכסף. הוגשה בקשה למשפט חוזר, ובמשפט עצמו זוכתה ד' מכל אשמה.

'אמרת לי לשוטרים שהילדים שלי צריכים להגיע מהגן בשעה אחת ואין מי שיפתח להם את הדלת, ושהתינוק שלי, בן שלושה חודשים, נמצא אצל המטפלת ואני צריכה להניק אותו', סיפרה ד' על רגעי המעצר האישונים. 'רק בארבע נתנו לי להתקשר לבעלי. אחר כך המשיכו לצעוק עליי שאני גנבת! את הכסף וחכי טוב שאודה ואלך הביתה. התעקשתי שלא גנבת! כולם. בערב הסיעו אותי לאבו בכיר ושמו אותי במעצר עם שתי פרוצות בחדר מטונף. אחת הפרוצות הייתה נחמדה וניסתה לנחם אותי, אבל במשך יומיים לא יכולתי להפסיק לבכות. אחרי שהייתי יומיים באבו בכיר, חשתי שיערף להחרות במשולו שלא עשיתי ולא להיפרד שוב מהילדים ולשבת במקום הנורא הזה'.

שאלה שנקשרת באופן ישיר לסיגיית הודאת הנאשם היא האם השופטים מסוגלים לזות הודאת שווא. בהקשר זה, מי שנעזר הפעם במחקרים תומכים הוא פרופ' בועז סג"ר. 'המר' מקרים מלמדים שחוקרי משטרה, תובעים, מושבעים ושופטים אינם מסוגלים להבחין בין אמת לבין שקר', מסביר סג"ר. תוך התבססות על 'פרטים מוכתמים' מידת הפשע שאותם ידע הנאשם לספר בהודאתו במשטרה. חוקרי המשטרה מצהירים כי שמרו את הפרטים בסוד, ולכן אם הנאשם ידע אותם משמע שהיה קשור לביצוע העבירה.

ידיעת פרטים מוכתמים פועלת על שופטים כמטה קסם. גם בתיקים מלאי ספקות, נוטים השופטים לשאול מניין הנאשם ידע את הפרטים המוכתמים הללו מזירת הפשע, ולהרשיעו'. פרופ' סג"ר מספר על מחקר שנעשה בארצות הברית, ובמהלכו נבדקו 40 הודאות שווא שהובילו להרשעות שווא, אשר נחשפו באמצעות השוואות דנ"א. 'למרבה הפלא', ממשיך פרופ' סג"ר, 'התברר שב-38 מתוך 40 הודאות השי' ווא הופיעו פרטים מוכתמים למכביר. כיצד ייתכן ששופים ממשע שהודו יודעים לספר פרטים מרוקים מזיות פשע שבחו לא ביקרו מעולם? מסקנת המחקר היא שחוקרי המ' המנסה שיעולות להוביל להודאה צריכה להגיע כבר בשלב הארכת המעצר', הוא מסביר. 'הגישה של בתי המשפט לנושא הודאות מעוותת את כל התהליך המשפטי, לא רק במשפט אלא גם בתהליך החקירה עצמו. המשטרה בסך הכול קוראת נכון את המסרים של בית המשפט. אין לי טענות למשטרה'.

דו כסוף ממש"י

מהו אם כן הפתרון? כיצד ניתן להקטין למינימום את האפשרות של קבלת הודאת שווא? פרופ' בועז סג"ר מאמין שהפתרון נעוץ בשינוי מעמדה הכמעט בלעדי של

לאחר עשרות שנים בבוא הנדק יצא לאור. עמוס ברנס

לכל אורך הפרשה הועלו לא מעט סימני שאלה. זדורוב בבית המשפט

משפט' שציין את 'יום החפת הבינלאומי'. בריון שנערך במסגרת הכינוס לקוח חלק בכינים בעולם המשפט, בדוגמת שופטת בית המשפט העליון לשעבר דליה דורנר, המנהנה ליועץ המשפטי לשעבר פרופ' נחום רקובר ועוד. הקולות שעלו מתוך הכינוס בישרו כי הביקורת על שיטת ההודאות אינה נחלתה הבלעדית של התנועה להפחתת מעמד ההודאה. השופטת דורנר ציינה במהלך הכינוס כי הודאת שווא יכולה להיות גם כאשר לא הופעל כוח פיזי על נחקרים. 'מקרים הוכיחו ללא כל ספק כי ישנה תופעה שאדם מודה במה שאעשה מכל מיני סיבות', אמרה דורנר. 'קודם כול' הוא לחוץ. הוא חושב שישחררו אותו. הוא רוצה להפסיק את החקירה. הוא אומר לעצמו שאחד כך הוא יבוא לבית המשפט ויספר מה באמת קרה. הוא מגמין לכל מיני סיפורים שמספי רים לו. החוקרים אמורים לו שיש ראיות ושהוא בעצם אשם. יש תחבולות. יש טכניקות של חקירה והוא נחלץ'.

רמת השיכחות

פרשה נוספת שזוכרה היטב ואשר הובילה להרשעה שגויה היא פרשת עמוס ברנס. הגם שהפרשה החלה עוד בשנת ה-70, סיומה הרשמי הגיע רק בשנת 2010. באוקטובר 1974 נרצחה החיילת רחל הלר. ברנס, שהכיר את הלר, נחקר במ' שטרה באופן ברוטלי, תוך מניעת שינה מתמשכת. ברנס גם הוכח במהלך חקירתו. לבסוף הודה ברנס ברצח, ואף אולץ לשחזר אותו. במהלך המשפט שיקרו חלק מחוקרי המשטרה בעדותם בבית המשפט בנוגע לנסיבות ולתנאי החקירה, וכן לגבי פרטים נוספים שהיו קשורים בהודאתו של ברנס. לאחר שמונה שנים וחצי בכלא קיבל ברנס תגינה מנשיא המדינה, ולאחר מספר בקשות נותר לברנס משפט חוזר בשנת 2002, ובו הוא זוכה. בשנת 2010 הסתיימה הפרשה באופן סופי, לאחר שברנס זכה בתביעת פיצויים נגד המדינה בסכום של חמישה מיליון שקלים.

האם אכן הגיע הזמן להפחית מחשיבותה של הודאת נאשם, או אולי אף לבטל את מעמדה של ההודאה באופן מר' חלט, כפי שדורשת התנועה להפחתת מעמד ההודאה? לרבריו

זוועים היו חריגים ביחס למקרי רצח אחרים, אחד החלקים ההשוניים בהליך הרשעתו של זדורוב היה דווקא זהה להליך שניתן למצוא בלא מעט פרשות משפטיות (שדוכן כלל לא מניעות לידיעת הציבור). מרובר בהודאת הנאשם במהלך החקירה במשטרה. לאחר שמונה ימי חקירה, הודה זדורוב ברצח תאיר ראדה ואף שיחזר אותו. למורת חור בו זדורוב מהודאתו. אף על פי כן, אחד המרכיבים המרכזיים (אך לא היחיד) שעליהם ביסס בית המשפט את הרשעתו של זדורוב היה אותה הודאה שנגבתה ממנו.

משקל ההודאה

לרוב, משמשת ההודאה נרדך משמעותי בהרשעתו של נאשם שהודה בניצווע עבירה. חזק אמנם מחייב כי לאתה הודאה יתווסף 'דבר מה נוסף', אך מכיוון שאותו 'דבר מה נוסף' דני וזנדר בצורה ברורה על ידי החוקר הרבר נתון לש' קול רעתו המלא של בית המשפט. במתיבת המקרים משקלו של ה'דבר מה הנוסף' נמוך יחסית, ובתי המשפט לא דורשים תוספת של ראה חיצונית הקושרת בין הנאשם ובין העבירה. לא במקרה זכתה ההודאה לכינוי 'מלכת הראיות'.

ככל שבתי המשפט בישראל נטו לייחס חשיבות ומשקל גדולים יותר להודאתו של הנאשם, כך צפה ועלתה הביקורת כלפי מעמדה של הודאה במשפט הישראלי. עורך דינו של זדורוב, דני שפיגל, אמר במהלך חקירת הרצח שאם המש' טרה הייתה ממשיכה בניסיונותיה לגבות מזדורוב הודאה, נוספת של ראה חיצונית הקושרת בין הנאשם לביית השאלה האם ההסתמכות על הודאת הנאשם אמורה לייתר את תהליך החקירה המשטרתית, כפי שקורה כמעט תמיד כשהמשטרה מחליצה הודאה מחשוד; האם לא מרובר במחירה בררך הקלה, שעל פיה מניסים קודם כול, ובכל הוכח, לרדוף אחרי השגת ההודאה, כשבדרך לתמכסות ראיות חיצונית אחרות, שמזן המשטרה בחורת הרשעתם; גם בתי המשפט אינם יכולים להמוק מהעניין, שכן ברוב המקרים הם מוחלים למצג בשתי ידיים את ההודאה המוצגת בפניהם, ומרוקנים מתוכן את הדיישה ל'דבר מה נוסף' הקבוע בחוק.

המשך מעמ' 14
אישה הישר בעיניו יעשה

"אין מה לומר, הסתכנו"

האזור מנהל כרגע קרב מאסיב. במערכה העיקרית הוא הרים ידיים, וברור לו שאין סיכוי לעמוד מול בלאס בסוגיית רישום הקרקעות. המאמץ כרגע הוא לשכנע את בלאס לוותר בסוגיית ההחזקה, ולהצדיר שהפיקולטיות לא תדרוש לגרש את החקלאים היהודים שעיברו את שדותיהם במשך עשרות שנים. האזור נשמע אומר שגם בתביעה הזו לא ברור לו שהוא יצליח לשכנע את בלאס. שר בכיר בממשלה אמר בשיתוף עם מקור ראשון: "הם הציגו מצג שממנו עלה לכאורה שהם דואגים גם ליהודים וגם לערבים, אבל כשהם הגישו את העתירה הגבו שיש כאן נסיון לקבל החלטת בג"ץ על נושאים שבסמכות הדרג המדיני. יש פה נושא מאד עקרוני, כי מנוסת העתירה עולה שהפיקולטיות מנסה ליצור אפלייה מובנית לטובת הערבים. אין מה לומר, הסתכנו"

יר"ד הקואליציה, ח"כ זאב אלקין, הוסיף: "יש כרגע מחלוקת על הנוסח שיופיע בהודעת המשכיה של העתירה לבג"ץ. לצערי יש פה תפיסה שנשותרה, ולפייה במקום שהמקורית המשפטית תראה עצמה ככפופה ומייצעת היא רואה את עצמה כמנחה של הדרג הפוליטי. זה לא רק מייק בלאס, אלא גם המשנה ליועמ"מ אבי ליכט, וגם פרקליט המדינה משה לודר, שבכלל התנגד למשיכת העתירה כי הוא חשב שהפיקולטיות תנצח במאבק הזה. משרד המשפטים רתם מועם כשהודיעי להם שאני מנתק מגע עם הם לא הולכים לקראתנו".

"הפקידים המשפטיים מנצלים את העובדה שהדרג הפוליטי לא מסוגל כרגע לספק את יהודה ושומרון, והופכים את המצב המשפטי שם לבלתי נסבל. הדבר רק מחמיר משנה לשנה. אנתנו פוחרים שאם תהיה פסיקה של בג"ץ שתשלול אפשרות לרישום בעלות, הפיקולטיות תנצל את זה עד תום ותפרש את זה כלגיטימציה לפינוי יישובים ושטחים חקלאיים. שבביל לשמור על הסטטוס קוו צריך למנוע פסק הצדדתי של ביהמ"ש העליון".

ח"כ אורי אריאל הוסיף: "הבעיה הגדולה היא שאמנם יש שופטים בירושלים, אך אין מנהיגים בירושלים. המצב הזה הוא תוצאה ישירה של החולשה הגדולה של הממשלה שלא מסוגלת לשלוט".

נסיים בשתי אנקדוטות: בשבוע שעבר ערך מנכ"ל משרד ראש הממשלה, איל גבאי, סיור בבנימינ. במהלך ארוחת הבוקר במכו המבקריו נחלת בנימין שוחחו ביניהם פקידים מהחטיבה להתיישבות על האנומליה שבה הפקידות המשפטית תוקעת את רוב הפעילות שלהם. אייל גבאי סיכם: "נו, עם היועצים המשפטיים אין מה לעשות. בסוף הם קובעים את מה שקורה בשטח. אין מה לעשות, זה מעלינו".

ועל הפאריסה הווי, שבה הממשלה מגלגלת את האזרחיות לפתחם של היועצים המשפטיים, מספר עו"ד ניר-צבי: "ח"כ דודו רותם סיפר לי את הסיפור הבא: 'בתחילת שנות השמונים לקוחות שלי קיבלו כתב אישום המאשים אותם שהם עלו להר הבית שלא כריון, שכן הר הבית מחוקק על ידי הוואקף. היות שמדובר בעבירת המרדה, על כתב האישום היה חתום היועץ המשפטי בעצמו, פרופ' יצחק זמיר. הלכתי מיד למזכיר הממשלה דן מרידור, ושאלתי אותו האם ראש הממשלה מנחם בגין מסכים עם הקביעה המקוממת הזו - שלפיה הוואקף מחויב בדרך הבית כריון. הוא הלך לברר, חזר ואמר לי: כן, הוא מסכים עם זה. רותם רמז לכך שגנוח לשרים ולגורמי השלטון הבכירים הפיל את התיק על הפיקולטיות, אך מי שאחראי בסופו של יום למדיניות הוא הממשלה והעומד בראשה, ושלא ירחו מזה".

ועל פיו מחויבת המשרה לצלם בווידאו חקירות חשודים בעבירות חמורות. ר"ד גלבוץ מציע להקיף פיד יותר על יישום החוק ואף להרחיבו. "אין ספק שעל המשרה, הפיקולטיות ובתי המשפט להקפיד על יישומו של החוק, לתקן כל מקרה שבו הוראת החוק לא מולאה ולהוקיע כל חוקר שמפר אותה", הוא מרגיש. "אני תומך בהרחבת החוק לעבירות נר שפות, ולא רק לעבירות חמורות". ר"ד גלבוץ מסכים שהמשרה אינה צריכה להתפק בהוראת הנאשם, וכי מן הראוי שתמשיך ותחקור ואף תחפש ראיות נוספות. "על החוקרים להמשיך ולחפש ראיות נוספות, חות, הצפיות ואגויות, גם כאשר חשוד מודה", הוא אומר. "לשם כך יכולים החוקרים להסתייע אפילו בהוראה עצמה. ההוראה יכולה להוביל לאיתור ראיות חפציות נוספות, לחשיפת שותפים לעבירה ולאיתור ראיות נגדם, לפענוח עבירות נוספות, לאיתור רכוש גנוב ורכוש אסור בהחזקה (נשק, סמים ועוד), לניקוי חשודים חפצים מעבירה ואפילו אנשים שהוגשו נגדם כתבי אישום או שכבר הורשעו על לא עוול בכפם".

עוד שמשוה מן הברבים האלו יבוצע בשטח, ימי שיכו מיכל ריזול ויוסף זר מהתנועה להפחתת מעמד ההוראה להתרוצץ מכינוס לכינוס ולשכנע כי מישוה קצת נסחף בהישענות הכמעט-מוחלטת על הוראת הנאשם. בינתיים הם מנסים להחתים כמה שיותר אנשי אקדמיה וככירים בעולם המשפט על עצומה הקוראת לשנות את החוק הקיים ואת הפרשנות שלו, ולהיבן את השגתה של לפחות ראה חיצונית אחת שאינה שקורה להוראת הנאשם.

בהלכה - "אין אדם משיש עצמו רשע". נחום רקובר

מורה מבל מיני סיבות. השופטת דליה דורנר

יחד עם המתמטיקאי ר"ד מרדכי הלפרט חישובנו את כוחה הממשי של ההוראה בחישוב לוגי-מתמטי. התברר שכוח זה הריאלי של הוראה בחוכמת אמתו של אדם הוא כל כך נמוך, עד כי מתחייב היפוך בתפיסת ההוראה - אין היא עוד ראה מרכזית שמחפשים לה רק תוספת ראייתית מאית, או בייקטיבית, משמעותית: כוח שלא באה מפיו של הנאשם. עליו להודות שטעיני. במחקר חדש שעשיתי

היום לא נדרש שום דבר משמעותי מלבד ההוראה, הוא מסביר. "די בדבר מה נוסף, שבית המשפט העליון קבע שדי אם יהיה 'קל כנוצה'. בעבר השתלתי בכתיבתי לשכנע שעל המחוקק לקבוע בחוק דרישה של 'סיוע' להוראה, שזו תוספת ראייתית עצמאית, או בייקטיבית, משמעותית: כוח שלא באה מפיו של הנאשם. עליו להודות שטעיני. במחקר חדש שעשיתי

3 חודשים של מוצ'ש

נהנים ממגזין מוצ'ש? תנו אותו גם לחברים שלכם!

ספרו לכולם:

נכנסים לעמוד הפייסבוק של מוצ'ש, לוחצים Like ומקבלים את מגזין מוצ'ש הביתה מדי שבוע במשך 3 חודשים מתנה - ללא תשלום וללא התחייבות.

אז למה שרק אתם תאהבו את מוצ'ש?

השאלות שהפנה מקור ראשון אל לשכת המשנה ליועמ"ש מייק בלאס:

1. מהי הלגיטימציה שלכם לדרוש שינוי של נורמה משפטית ולהחילו באופן רטרואקטיבי? על בסיס מה אתם מבקשים לבטל את ההתיישנות הריונית המעניקה חסינות מפני פינוי למחזיק בקרקע.
2. האם בטרם הגשת העתירה לבג"ץ שאלתם לדעתו של הדרג המדיני האמון על קביעת המדיניות ביו"ש? האם העתירה הוגשה על דעתו?
3. האם קביעתכם שמדינת ישראל היא "כובש" שכלל אינו יכול לרשום בעלויות בקרקעות יהודה ושומרון היא על דעת הדרג המדיני?
4. האם השלטון הישראלי הוא שלטון לגיטימי בעיניכם אשר ראוי היה לרשום בעלויות? אם כן מה ההבדל בין הכובש הישראלי ל"כובש" הישראלי?
5. האם יש בעתירה זו הכרה של הפיקולטיות בכיבוש הישראלי לגיטימי, למרות שמכל מדינות העולם רק פקיסטן ואנגליה הכירו בו?
6. הליך רישום ראשון לקרקעות הוא הליך פומבי וממושב, במסגרתו רושם הקרקע נדרש לפרסם את כונתו בעיתוני יום גדולים בשפה הערבית, ולתלות מודעות ברחבי הכפר הסמוך לחלקה שאותה הוא מבקש לרשום. כיצד ניתן לטעון לחשש שהשלטון הטוען לכוביות לא ידע שהקרקע נרשמה על שם יהודי וחזיתו יפגע? האשלה מתעצמת אל מול הפעילות הענפה של ארגוני שמאל-קיצוני בנושא.
7. טענתם ש"האלימות הקשה" של המתנחלים מונעת מפלשתינים לטעון לבעלות על אדמתם. סעיף 20 לחוק הקרקעות העותומני קובע במפורש שבמקרה של אלימות מרוץ ההתיישנות נפסק, כלומר שהחוטא לא יצא נשכר. אם כן מדוע הסעיף הזה מובא כהנמקה לעמדת היועמ"ש?

תגובת משרד המשפטים בשם המשנה ליועמ"ש - ייעוץ:

המדינה הגישה עתירה לבג"צ נגד החלטת ועדת עורדים ביו"ש לבטל החלטה של הוועדה לרישום ראשון של מקרקעין שסירבה לרשום מקרקעין על שם תאגיד ישראלי בהסתמך על סעיף 78 לחוק הקרקעות העותומני, שכן מבקש הרישום לא הציג מקור חוקי להחזקת הקרקע על ידו. המדינה סברה כי החלטת הוועדה לרישום ראשון היא ההחלטה הנכונה, המשקפת כראוי את הדין החל באזור. בית המשפט העליון הוציא צו על תנאי כפי שביקשה המדינה. לאור היות העתירה תלויה ועומדת בבית המשפט העליון, ניתן להעלות בפני בית המשפט כל טענה רלבנטית. אין אנו מוצאים לנכון להרחיב מעבר לכך.

מוצ'ש - מגזין התרבות והפנאי החדש של הציבור הדתי-לאומי, מבית מקור ראשון. 84 עמודי כרומו מדי שבוע עם כתבות, טורים ומידע שמעדכן בכל מה שמעניין. **בדיוק למוצ'ש הזה חיכתם.**

חפשו אותנו ב-f | מוצ'ש. השבוע החדש שלך.